

Djokovičova vendeta? Australské Rio Tinto srbské lithium nevytěží, jeho akcie padají

- CZ24 News | 23. ledna 2022

SRBSKO/AUSTRÁLIE: Akcie britsko-australské těžařské společnosti v pátek na sydneyjské burze prudce oslabily. Za propadem stojí odebrání veškerých licencí srbskými úřady k těžbě lithia v lokalitě řeky Jadar na severozápadě Srbska. Podle odborníků může jít rovněž o důsledek vystupňování napětí mezi oběma zeměmi kvůli vyhoštění tenisty Novaka Djokoviče z Austrálie.

Jak vy k my, tak my k vy! Tímto rčením se možná řídila vláda srbské premiérky Any Brnabičové, když rozhodla o odebrání všech licencí, které britsko-australskou těžařskou společnost Rio Tinto opravňovaly k provádění geologického průzkumu v lokalitě kolem řeky Jadar na severozápadě Srbska. Australané zde totiž měli začít nejpozději v roce 2027 těžit lithium.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘISPĚT

Projekt za bezmála 2,5 miliardy dolarů ale končí. „Všechny rozhodnutí a všechny licence byly anulovány. Co se týče projektu Jadar, toto je konec,“ uvedla ve čtvrtek před novináři srbská premiérka Ana Brnabičová. Hned v pátek na zprávu zareagovali investoři, kteří se začali zbavovat akcií společnosti Rio Tinto, jež jsou obchodovány na burze v Sydney. Akcie zpočátku ztratily více než pět procent, nakonec uzavřely slabší o 4,14 procenta. Tržní hodnota Rio Tinto tak klesla asi o 7,5 miliardy dolarů.

Australský premiér ve vleku těžařů?

Fakt, že vypovězení všech dosavadních dohod ze strany srbské vlády se společností Rio Tinto přišlo krátce po vyhoštění srbského tenisty Novaka Djokoviče z Austrálie, zavalil příčinu ke spekulacím, že šlo o odvetu. Tím spíše, že vztahy mezi kabinetem Any Brnabičové a zástupci Rio Tinto se začaly kazit už v době, kdy australské úřady poslaly Djokoviče do detenčního zařízení poprvé.

Brnabičová ale takovou spojitost odmítá. Obvinila Rio Tinto z nedostatečné transparentnosti a neposkytování „dostatečného množství informací“ místním politikům i obyvatelstvu, které proti těžbě lithia řadu měsíců protestuje. A Novak Djoković se v minulosti na stranu demonstrantů postavil.

To mohlo podle některých srbských médií být pravým důvodem, proč Australané nechtěli Djokoviče do země vpustit. [Srbský portál Republika.rs připomněl vazby australského premiéra Scotta Morrisona a jeho kabinetu právě na Rio Tinto](#). Důkazem má být skutečnost, že Morrison si za šéfa úřadu vlády vybral Johna Kunkela, který ve svém profesním životopisu na síti LinkedIn zmiňuje své působení coby hlavní poradce oddělení pro vztahy s vládou ve společnosti Rio Tinto, a to v letech 2016 až 2018. Je tak prý logické, že se Djoković stal australské politické reprezentaci trnem v oku.

Končí projekt za miliardy dolarů

O údolí řeky Jadar se těžaři zajímají nejméně od roku 2004. Tehdy zde američtí a srbští geologové objevili do té doby neznámý minerál šedobílé barvy s obsahem sodíku a lithia. Mezinárodní mineralogická asociace jej o dva roky později uznala jako nový nerost a podle místa nálezu získal označení jadarit.

Poté přišly další geologické průzkumy a první investice ze strany společnosti Rio Tinto. V roce 2017 došlo k podpisu memoranda o porozumění mezi těžařskou společností a srbskou vládou s tím, že těžba lithia a dalších nerostů by zde mohla začít v roce 2023 a na plné obrátky by se měl důl rozjet do roku 2029. Datum plného zprovoznění se však několikrát měnilo a v posledních týdnech se hovořilo o roku 2027.

Projekt Jadar se tak mohl stát jedním z nejvýznamnějších na světě. Podle [odhadů společnosti Rio Tinto](#) by se zde mohlo těžit ročně kolem 58 tisíc tun uhličitanu lithného, 160 tisíc tun oxidu boritého a 255 tisíc tun sulfátů sodíku. Důl by byl v provozu 40 let a pracovalo by v něm kolem tisícovky lidí, dva tisíce pracovních míst by vzniklo v souvislosti s budováním projektu, do něhož Rio Tinto bylo připraveno investovat 2,4 miliardy dolarů (téměř 52 miliard korun).

[ZDROJ](#)